

A MÚZEUMOK ÉS KÖNYVTÁRAK ORSZÁGOS FŐFELÜGYELETE.

A hazai könyvtárak fejlődésének ügyében nagy fontosságú intézkedésekkel zárult le az 1897-ik év, melynek folyamán a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a törvényhatósági, községi, felekezeti és egyesületi múzeumok és könyvtárak országos felügyeletére, szervezésére és gyarapítására vonatkozó részletes szabályzatot terjesztett ő cs. és apostoli királyi Felsege jóváhagyása elé.

E szabályzat a törvényhatósági, községi, felekezeti és egyesületi múzeumok és könyvtárak felett az állami felügyelet gyakorlásán országos főfelügyelőséget, ez intézetek ügyének társadalmi uton leendő támogatására országos tanácsot létesít, melyben részben a múzeumok és könyvtárak országos bizottsága által három évre megválasztott és a miniszter által megerősített 15 tagon kívül az országos főfelügyelőség tagjai, a belügyminiszterium kiküldötte, a központi statisztikai hivatal igazgatója, a Magyar Nemzeti Múzeum igazgatója és osztályvezetői, az országos levéltár, a budapesti egyetemi könyvtár, az országos képtár és az orsz. iparművészeti múzeum igazgatói foglalnak helyet.

Ő Felsege a szabályzatot 1897 december 10-ikén kelt legfelsőbb elhatározásával jóváhagyván, *Fraknói Vilmos* püspököt kinevezte a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőjévé. E legfelsőbb elhatározással kapcsolatban a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter az országos főfelügyelő helyettesévé, három év tartamára, *Szalay Imre* min. tanácsost, és felügyelőkké, szintén három év tartamára, *dr. Krenner József*, *dr. Hampel József*, *dr. Fejérvataky László* egyetemi tanárokat és *dr. Horváth Gézát*, a Magyar Nemzeti Múzeum igazgató-őreit, *Radács Jenőt*, az orsz. iparművészeti múzeum igazgatóját és *Kammerer Ernő* orsz. képviselőt, az országos képtár kormánybiztosát nevezte ki; s egyidejűleg megerősítette az országos múzeum- és könyvtárbizottság közgyűlésének határozatát, melylyel a múzeumok és könyvtárak országos tanácsának elnökévé, három évi megbizással, *Szell Kálmán*, előadó-titkárává *Porcsolt Kálmán*, tagjaivá *gróf Andrássy Tiradar*, *gróf Apponyi Sándor*, *Beöthy Zolt*, *Berzeviczy Albert*, *Forster Gyula*, *Gerlóczy Károly*, *György Aladár*, *Hollán Ernő*, *dr. Kunecz Adolf*, báró *Radvánszky Béla*, *Rákosi Jenő*, *Thaly Kálmán* és *gróf Zichy Jenő* választattak meg.

A Fraknói Vilmos püspök kinevezéséről szóló legfelsőbb kézirat szövege a következő:

Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére a törvényhatósági, községi, felekezeti és egyesületi múzeumok és könyvtárak országos felügyeletére, szervezésére és gyarapítására vonat-

kozó szabályzatot jóváhagyván, annak alapján *dr. Fraknói Vilmos* arbei választott püspököt és nagyvárad kanonokot, a Magyar Tudományos Akadémia igazgatósági tanácsának tagját, a múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőjévé három év tartamára kinevezem.

Kelt Bécsben, 1897. évi december hó 10-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Wlassics Gyula s. k.

A kinevezésről *Wlassics Gyula* vallás- és közoktatásügyi miniszter az alábbi leiratban értesítette az országos főfelügyelőt:

A magyar királyi vallás- és közoktatásügyi minisztertől.

Méltóságos és főtisztelendő

DR. FRAKNÓI VILMOS VÁL. ARBEI PÜSPÖK URNAK,
a Magyar Tudományos Akadémia igazgatósági tagjának

Budapesten.

79,458. sz.

Ő Császári és Apostoli Királyi Felsege, Bécsben 1897. évi december hó 10-én kelt legfelsőbb elhatározásával, a »törvényhatósági, községi, felekezeti és egyesületi múzeumok és könyvtárak országos felügyeletére, szervezésére és gyarapítására vonatkozó szabályzatot legkegyelmesebben jóváhagyván, ugyane legfelsőbb elhatározással Méltóságodat a szabályzat 2. §-a alapján a múzeumok és könyvtárak országos Főfelügyelőjévé, a szabályzatban megállapított hatáskörrel három év tartamára legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott. Őszinte örömmel üdvözlöm Méltóságodat a múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőjének tiszteleti állásában, mint a hazai tudomány egyik vezérférfiát, abban a meggyőződésben, hogy nemzeti történetírásunk terén kiváló tudományos munkássága folyamán, valamint éveken át a Nemzeti Múzeum Széchényi-könyvtárának élén, s később a tud. Akadémia főtítkári állásában szerzett gazdag tapasztalatai és azokból merített iránytadó eszméi, melyeknek önzetlen és lankadatlan tevékenysége és nemes áldozatkészsége, hogy csak egy fényes példára utaljak, a Rómában nagylelkű adományából magyar tudósok részére alkotott intézet, oly általános elismerésre készítet jelentőséget kölcsönöz, az országban létező múzeumok és könyvtárak tervszerű fejlesztésének javára fognak szolgálni. Felkérem Méltóságodat méltóztatassék a Magyar Nemzeti Múzeumban berendezett hivatali helyiségében állását elfoglalni, működésének megkezdéséről engem

értésíteni, s egyszersmind helyettesének s a felügyelőknek kinevezéséről szóló idecsatolt 2—8 $\%$ alatti okmányokat kézbesíteni s a múzeumok és könyvtárak országos tanácsának megalakítására nézve kiadott rendeletnek 9 $\%$ alatti másolatát tudomásul venni szíveskedjék. Fogadja Méltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Budapest, 1897. december 17-én.

Wlassics s. k.

Az országos főfelügyeletről szóló szabályzat szövege a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek 1897. december 17-ikén ugyancsak 79,458. sz. a. kelt rendeletével a Budapesti Közlöny 1897. évi 293. számában a következőkben tétetett közzé:

A törvényhatósági, községi, felekezeti és egyesületi múzeumok és könyvtárak országos felügyeletének, szervezésének és gyarapításának szabályozása.

I. Hivatalos felügyelet.

1. §.

A törvényhatósági, községi, felekezeti és egyesületi múzeumok és könyvtárak feletti felügyeletet a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelője, a helyettes főfelügyelő és az annak alárendelt felügyelők által gyakorolja.

2. §.

A múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőjét a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére ő császári és apostoli királyi Felsege —, az orsz. főfelügyelő helyettesét és a felügyelőket pedig, az orsz. főfelügyelő meghallgatása mellett, a nevezett miniszter nevezi ki. Az orsz. főfelügyelőnek, helyettesének és a felügyelőknek hatáskörét a miniszter szabályozza.

3. §.

Az orsz. főfelügyelő, valamint helyettese és a felügyelők megbízásának tartama a mindenkori kinevezéstől számított három évre terjed, annak leteltével újabb kinevezésnek van helye.

Az orsz. főfelügyelő, helyettese és a felügyelők, utazási költségeiknek felszámítása mellett, rendes tartózkodásuk helyén kívüli kiküldetésök alkalmával, állásuknak megfelelő napidijokban részesülnek. Az orsz. főfelügyelő és helyettese díjazással nem járó, tiszteleti állást foglal el. A felügyelők évi tiszteletdíjban részesíthetők, melynek összegét a vallás- és közoktatásügyi miniszter állapítja meg.

4. §.

Az országos főfelügyelőnek általában, a felügyelőknek pedig az általuk képviselt szaktudomány szempontjából feladata a Magyaror-

szágon létező törvényhatósági, községi, felekezeti vagy társadalmi javadalmazásból fenntartott múzeumok — képzőművészeti, iparművészeti, archaeologiai, természettudományi és néprajzi gyűjtemények — és az azokkal kapcsolatos, vagy önálló könyvtárak berendezésének, anyagának, szervezésének és kezelésének tanulmányozása, közvetlen megismerés útján és azokra vonatkozólag a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez évről-évre jelentésnek, intézkedések szükségére esetén pedig külön javaslatoknak felterjesztése.

5. §.

Az állam költségén fenntartott nyilvános és közhasználatra rendelt múzeumok és könyvtárak közül az orsz. főfelügyelő és a felügyelők csak azok felett gyakorolhatják felügyeleti és ellenőrzési hivatalos hatáskört, melyeket az orsz. főfelügyelő véleményének meghallgatása mellett a vallás- és közoktatásügyi miniszter külön utasításban megjelöl.

A törvényhatósági, a községi, a felekezeti és a társadalmi javadalmazásból fenntartott múzeumok és könyvtárak felügyeletéhez és ellenőrzéséhez is, a 10. §-ban megszabott feltételek alapján, a vallás- és közoktatásügyi miniszter külön felhatalmazása szükséges.

6. §.

Az országos felügyelet szervezésének főcélja az, hogy a hazánkban létező és létesítendő nyilvános és közhasználatra szánt állami, törvényhatósági, községi, felekezeti és társadalmi összes gyűjtemények között a rendszeres gyarapítás, a tudományos alapra fektetett egyöntetű berendezés, az avatott igazgatás és a csere-viszony szabályozása révén mentől szorosabb összeköttetés létesüljön s az ország különböző részeiben elszórt, megőrzésre és megismertetésre érdemes gyűjtemények anyaga a nemzeti tudomány és művészet közös kincse s a nemzeti művelődés egységes forrása legyen; ezért az orsz. felügyelet saját kezdeményezéséből az egész országra kiterjedő szervezés előkészítése végett, észleleteiről a vallás- és közoktatásügyi minisztert, a hatáskörében megvalósítható intézkedések iránt, mindenkor tájékoztatni törekedjék.

7. §.

Ezekhez képest az orsz. főfelügyelő s a felügyelők tevékenysége egyrészt a vallás- és közoktatásügyi miniszter által kiadott szabályzatban és utasításban megszabott felügyeleti és ellenőrzési hatáskörre, másrészt a múzeumok és könyvtárak fejlesztésére törekvő társadalmi mozgalomban való részvételre terjed ki.

A hivatalos felügyelet és ellenőrzés gyakorlásáról az orsz. főfelügyelő közvetlenül és egyedül a vallás- és közoktatásügyi miniszternek ad számot; viszont a társadalmi úton elérhető célok érdekében az orsz. főfelügyelő s a felügyelők a hazai összes közművelődési, tudományos, irodalmi és művészeti egyesületek képviselőiből megalkult

orsz. muzeum- és könyvtár-bizottságban, illetőleg az annak kebeléből alakított orsz. tanácsban működnek közre.

8. §.

Az orsz. főfelügyelő a reá bízott hatáskörben közvetlenül a vallás- és közoktatásügyi miniszternek alárendeltje; ugy a saját, mint a felügyelők jelentéseit és javaslatait a miniszterhez ő terjeszti fel; e szabályzatnak s a miniszter rendeleteinek értelmében a felügyelőket utasításokkal ellátja, kötelességök lelkiismeretes teljesítését ellenőrzi.

9. §.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter által kiadott külön utasítások szerint az orsz. főfelügyelő a személyesen reábízott felügyeletet és ellenőrzést, kinevezett helyettesén kívül, másra át nem ruházhatja.

Az orsz. főfelügyelő, illetőleg helyettese, saját hatáskörében, vagy az egyes felügyelők meghallgatása mellett, az orsz. felügyelet körébe tartozó minden iratot aláír; hivatalos pecsétje: a magyar czimer »a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelője« körirattal. Az orsz. felügyelettel járó irodai, kezelési, utazási s egyéb költségekre vonatkozólag a miniszterhez ő terjeszt fel javaslatokat s e költségekről ő számol. Az irodai és elszámolási teendőket a felügyelők az orsz. főfelügyelő utasítása szerint tartoznak végezni.

10. §.

Törvényhatósági, felekezeti, községi vagy társadalmi javadalmaszából fentartott múzeumok és könyvtárak hivatalos felügyelete és ellenőrzése csak az esetben képezi az orsz. főfelügyelő s a felügyelők kötelességszerű feladatát, ha

1. e felügyeletnek és ellenőrzésnek a múzeum vagy könyvtár fentartója magát önként alárendeli s a vallás- és közoktatásügyi miniszter ahoz jóváhagyással hozzájárul; vagy ha

2. a nyomda-termékek köteles példányaiban; vagy végül, ha

3. állami segélyben, az állami gyűjteményekből letétképen kiadott tárgyakkal való gyarapodásban részesedik.

A 2. és 3. alatti kedvezményekben azonban csak oly múzeumok és könyvtárak részesülnek, melyek

a) kellően biztosított állandó javadalmaszából is merítik fentartásuk szükségleti fedezetét;

b) ugy a gyűjtemények megőrzésére, mint meg szemlélésére és használatára alkalmas, száraz és világos helyiséggel bírnak;

c) kellő szakképzettséggel bíró és lehetőleg rendszeresített fizetéssel ellátott — a gyűjtemény nagyságához mérten egy vagy több — tisztviselő kezelése alatt állanak;

d) rendszeres nyilvántartással vannak ellátva, — nevezetesen az átvett tárgyakról idő- és számszám szerint pontosan vezetett be-

kötött növedéki napló, szaklajstrom és betürendes névmutató szolgál a leltári állagnak ellenőrzésére és nyilvántartására.

Az e kellekekkel fölruházott s annak alapján a vallás- és közoktatásügyi ministerium legfőbb felügyelete alá tartozó muzeumok és könyvtárak szervezeti szabályai csak a vallás- és közoktatásügyi miniszternek a belügyminiszterrel egyetértőleg adott jóváhagyásával bírnak érvénynyel. E muzeumokról és könyvtárakról az orsz. főfelügyelő nyilvántartási törskönyvet vezetett, melynek az *a)*—*d)* alatti adatokat rovatos kimutatásban kell tartalmaznia.

11. §.

Az orsz. főfelügyelő, illetőleg helyettese közvetíti az állami gyűjteményekből kiadott fölös, vagy többszörös gyűjteményi tárgyak átadását, azok rendeltetése iránt — a muzeumok és könyvtárak orsz. tanácsának meghallgatása mellett — a miniszter elé javaslatot terjeszt és elhatározásához képest gondoskodik e tárgyak elhelyezéséről s azoknak a kedvezményben részesült muzeum- vagy könyvtárban való kifogástalan megőrzését nyilvántartja.

12. §.

Az orsz. főfelügyelő s illetőleg utasításához képest a felügyelők évenként legalább egyszer, közvetlen meg szemlélés alapján, tartoznak meggyőződni a felügyeleti hatáskörükbe tartozó muzeumok és könyvtárak állapotáról. Jogukban áll minden kezelési és elszámolási adatnak megvizsgálása s a mennyiben ez eljárásuk akadályokba ütköznék, vagy rendellenességeket tapasztalának, a vallás- és közoktatásügyi miniszternek azonnal jelentést tenni tartoznak.

13. §.

A 10. szakaszban felsorolt kellekek kiderítése s annak alapján az állami kedvezményekben részesíthető muzeumok és könyvtárak megjelölése végett, esetleg a kedvezmény megvonása iránt, az orsz. főfelügyelő, illetőleg helyettese a muzeumok és könyvtárak orsz. tanácsának meghallgatása mellett terjeszti fel javaslatait a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. Az erre vonatkozó javaslatnak kétséget kizáró megállapodást kell tartalmaznia arra a bekövetkezhető esetre, ha az érdekelt muzeum vagy könyvtár fentartása lehetetlenné válnék, mely esetnek bekövetkezésére vonatkozólag a szervezeti szabályzatban oly intézkedés veendő fel, hogy az illető muzeum vagy könyvtár fennmaradt vagyonának és gyűjteményeinek további rendeltetése s más hasonló célra való átadása előre biztosítva legyen. Az orsz. főfelügyelő, a muzeumok és könyvtárak orsz. tanácsának meghallgatásával, az állami kedvezmények megvonása s az annak folytán szükséges intézkedések iránt a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez részletes javaslatot tartozik felterjeszteni, különösen akkor, ha a gyűjtemények megóvása az illetékes hatóság közbenjárását igényli. Az állami letétül

átengedett tárgyak felett a vallás- és közoktatásügyi miniszter mindenkor szabadon rendelkezik.

II. A múzeumok és könyvtárak országos tanácsa.

14. §.

A múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsának tagjai:

a) a közművelődési, tudományos, irodalmi és művészeti egyesületek képviselőiből, saját szervezeti szabályzata alapján alakult orsz. muzeum és könyvtárbizottságnak rendes évi közgyűléséből három évi megbizatással, egyik választott elnökével és előadó titkárával együtt kiküldött tizenöt tagja;

b) az orsz. tanácsnak hivatalból tagjai: a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelője, helyettese és felügyelői, továbbá a vallás- és közoktatásügyi miniszterium illetékes ügyosztályának mindenkori főnöke, a belügyi m. kir. ministerium kiküldötte, a m. kir. központi statisztikai hivatal igazgatója, a nemzeti muzeum igazgatója, valamint a nemzeti muzeumnak osztály-vezetői, az orsz. levéltár igazgatója, az egyetemi könyvtár igazgatója, az orsz. képtár igazgatója és az orsz. iparművészeti muzeum igazgatója.

A választás útján kijelölt tizenöt tag megerősítés végett a vallás- és közoktatásügyi miniszternek névszerint bejelentendő.

15. §.

A tanács ülésein az orsz. muzeum- és könyvtárbizottságnak választott elnöke, akadályoztatása esetén az orsz. főfelügyelő vagy helyettese elnököl, az előadói és jegyzőkönyvvezetői tisztet a titkár tölti be. A jegyzőkönyveket az elnöklön s az előadó titkáron kívül két hitelesítő tag írja alá. Érvényes határozathoz a meghívottak közül, az elnökön kívül legalább hatnak jelenléte s a jelenlevők általános többsége szükséges.

A meghívások legalább három nappal az ülés előtt küldendők szét, a napi rendre felvett tárgyak lehetőleg részletes felsorolásával.

Az orsz. tanács a szükséghez képest más szakférfiakat is meghallgathat.

A muzeum- és könyvtárbizottság szervezeti szabályzata, valamint annak alapján a képviselt egyesületek s azok kiküldötteinek névsora, a szervezetben vagy a névsorban beálló változás, a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez jóváhagyó tudomásul vétel végett felterjesztendő.

16. §.

Az orsz. tanács az egyesületi, a törvényhatósági, községi múzeumok, a nép- és vándorkönyvtárak szervezése és gyarapítása érdekében társadalmi tevékenységet fejt ki s e czélból — különösen pedig központi irodájának költségeire, a »Múzeum« című szaklap kiadására,

tiszteletdíjakra, a csereviszony fentartásának költségeire, utazási és szállítási költségek fedezésére — esetleges egyéb bevételi forrásain kívül — állami segélyben is részesül. Az orsz. tanács minden évben, az állami költségelőirányzat szentesítése után, indokolt javaslatot terjeszt a vallás- és közoktatásügyi miniszter elé, hogy e társadalmi tevékenység folytatására az állami segély összegét megállapítsa. A tanács részére kiutalványozott összeg felett a tanács szabadon rendelkezik; de minden év végével működéséről a miniszternek jelentést tesz. A mennyiben a tanács e segélyen túl a jelzett csoportba tartozó egyes múzeumok vagy könyvtárak gyarapítására külön állami hozzájárulást tartana kívánatosnak, ily esetben külön indokolt javaslatot kell mindenkor a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez felterjesztenie.

Az előadó titkár a tanács felszereléseit pontosan leltározni, a bevételekről valamint a tanács határozata és a választott elnök utalványozása alapján teljesített fizetésekről okmányokkal igazolt számadást készíteni és az adomány vagy csere címén átvett s rendeltetési helyükre küldött tárgyakról törzskönyvet vezetni tartozik.

Az összes irodai teendők ellátása s a munka beosztása iránt az orsz. tanács választott elnöke s az orsz. főfelügyelő vagy helyettese egyetértőleg rendelkezik.

A vallás- és közoktatásügyi miniszternek jogában áll a leltári és pénztári kezelést bármikor megvizsgáltatni.

17. §.

Az orsz. tanács munkakörébe, a 16. §-ban megjelölt múzeumok és könyvtárak érdekében, különösen a következő ügyek tartoznak:

1. a Magyarországon létező s közművelődési fontossággal bíró nyilvános gyűjtemények jegyzékének megállapítása;

2. főlös és többszörös példányok kölcsönös kicserélésének közvetítése, a hazai és a külföldi gyűjtemények között;

3. a nyilvános gyűjtemények tisztviselőinek minősítésére szükséges kellékek meghatározása; azok képzése végett tanfolyamoknak szervezése;

4. mintaszerű szabályzatoknak kidolgozása: a múzeumok és könyvtárak szakszerű berendezése, igazgatása, kezelése és lajstromozási rendszere tárgyában;

5. a múzeumokra és könyvtárakra vonatkozó évi jelentéseknek és lajstromoknak, a hazai és külföldi gyűjtemények kiadványainak rendszeres gyűjtése és őrzése, illetőleg kézi szakkönyvtárak berendezése;

6. a múzeumok és könyvtárak helyszíni tanulmányozása, azok anyagának szakszerű ismertetése;

7. e czélból, valamint a nemzetközi csereviszony közvetítése végett, »Múzeum« cím alatt egy szakfolyóiratnak több nyelven való szerkesztése és kiadása;

8. a régészeti leletekre, a nyomdatermékek köteles példányainak beszoigáltatására, a kézirati emlékek, a ritka ősnymtatványok (incunabulák) megőrzésére és nyilvántartására, valamint általában a muzeumok és könyvtárak országos szervezésére vonatkozó törvényhozási vagy rendeleti szabályozás előkészítése és megvitatása.

Az orsz. tanács e feladatokat — a rendelkezésére álló anyagi eszközök mérvéhez képest — a 16. §-ban megjelölt muzeumok és könyvtárak érdekében saját kezdeményezéséből és saját hatáskörében teljesíti; törvényhatóságokat, községeket és egyesületeket közvetlen érintkezés és levelezés útján muzeumok és könyvtárak alapításában, szervezésében, berendezésében és gyarapításában szakszerű tanácsával támogat s azok iránt az érdeklődést és a társadalmi áldozatkészséget ébrentartani törekszik. De valahányszor a jelen szabályzat azt megköveteli s különösen akkor, ha államilag fentartott, vagy közvelenül állami felügyelet alatt álló muzeumokról, vagy könyvtárakról van szó, illetőleg esetről esetre, a mikor azt az orsz. főfelügyelő, vagy helyettese szükségesnek tartja, az orsz. tanács megállapodásai jóváhagyás, illetőleg a hivatalos intézkedés fogantatása végett a vallás- és közoktatásügyi miniszter elé terjesztendők.

18. §.

Rendszeres régészeti ásatások és kutatások állami segélyezése iránti kérvények teljesítése vagy mellözése felett — a menyiben azok nem tartoznak a műemlékek országos bizottságának az 1881. évi XXXIX. t.-cikkben biztosított hatáskörébe — a vallás- és közoktatásügyi miniszter, az orsz. tanács véleményének meghallgatása mellett, határoz. Ily segélyezések csak akkor javasolhatók, ha az ásatás és a kutatás iránti kérelem, a Nemzeti Muzeum elsőbbségi igényének szemmel tartása mellett, a 10. §. értelmében hivatalos felügyelet alatt álló muzeum gyarapítása érdekében merülne fel. Az e tárgyban tartandó ülésekre a műemlékek orsz. bizottságának előadója mindenkor meghívandó.

19. §.

A muzeumok és könyvtárak országos tanácsa a muzeumok és könyvtárak iránti érdeklődésnek ébrentartása és fokozása érdekében, működéséről évenként tájékoztató jelentést, azonkívül bevételeiről és kiadásairól részletes évi zárszámadást terjeszt az orsz. muzeum- és könyvtárbizottság közgyűlése elé. E jelentés és zárszámadás sokszorosítva a közgyűlési meghívással együtt a bizottság minden tagjának megküldendő. A közgyűlésen felmerült kívánalmakat az orsz. tanács saját hatáskörében tárgyalni s ha szükségét látja, közvetlenül intézkedni, vagy a vallás- és közoktatásügyi miniszter elé javaslatot terjeszteni tartozik.

A pénztári és leltári állapot megvizsgálása végett a közgyűlés két szakférfiut küld ki s azok jelentése alapján adja meg a felmentést.

Az orsz. főfelügyelő irodáját a bizottsággal közös helyiségben rendezi be, de külön irattára van s hivatalos pecsétjét is csak hivatalos haláskörében használhatja. Az orsz. muzeum- és könyvtárbizottságnak felozslása esetében annak összes értékeit, iratait és leltári tárgyait az orsz. főfelügyelő veszi át, arról a vallás- és közoktatásügyi miniszternek részletes jelentést tesz, oly czélból, hogy a miniszter az átvett értékek, iratok és leltári tárgyak további kezelése, valamint a bizottsági teendők ellátása iránt, esetleg újabb bizottság szervezésével, saját hatáskörében intézkedhessék.

ÉVNEGYEDES JELENTÉS A MAGYAR NEMZ. MÚZEUM KÖNYVTÁRÁNAK ÁLLAPOTÁRÓL

1897 OKTÓBER 1-TŐL DECZEMBER 31-ÉIG.

I.

A *nyomtatványi osztály* anyaga ez évnegyedben köteles példányokban 980 db., áthelyezés útján 11 db., ajándék útján 437 db., vétel útján 184 db., csere útján 11 db., vagys összesen 1623 db., nyomtatvánnyal, és ezen felül 724 db.. aprónyomtatvánnyal gyarapodott.

Ajándékaikkal a következők gyarapították a könyvtár anyagát: a M. Tud. Akadémia (15 db.), Asbóth Oszkár, az Athenaeum könyvnyomda r. t., Balier Lajos Nagy-Czenkről, Berzeviczy Egyed Abaúj-Bározáról, a bécsi tud. Akadémia (3 db.), a brünni Benzések könyvnyomdája, a budapesti szobrászok szakegylete (2 db.), a chicagói John Crerar lybrary (2 db.), a Dunántúli ág. ev. hitv. egyházkerület, Esztegár László dr., Fejérpataky László dr. (4 db.), a Ferenczrendiek pozsonyi tartományfőnöksége (2 db.), a Ferenczrendiek szolnoki tartományfőnöksége (2 db.), Ferenczy József, a budapesti Főkapitányság (2 db.), a Földművelési miniszterium (6 db.), Galgóczy Károly, Gohl Ödön (8 db.), Ismeretlen (2 db.), Istvánffy Gyula Liptó Sz.-Miklósról (2 db.), Karácsonyi Aladár, a gróf Károlyi család, a Kegyes tanítórend bpesti házfőnöksége, Kelen István, Kempf József (2 db.), a Képviselőházi iroda (2 db.), a Kereskedelmi miniszterium, Kisch Gusztáv Beszterczéről (2 db.), a Krakói Akadémia, Láng Menyhért, a Magyar Jogászegylet, Margalics Ede (3 db.), a brünni Museum Francisceum, Nágel Ottó, a Népolvasótár szerkesztősége (16 db.), a New-yorki Astor könyvtár (3 db.), Osztrák-magyar Bank Bécsből (2 db.), Palócz Ignác, özv. Pulszky Ferenczné (7 db.), Réthy László, Sárközi Imre, Schön-herr Gyula dr. (2 db.), a Singer és Wolfner cég (3 db.), a bécsi Statistische Central-Commission, Szalay Imre (5 db.), Széchenyi Gyula gróf, Széchy Károly és neje Kolozsvárról (6 db.), id. Szinhyei